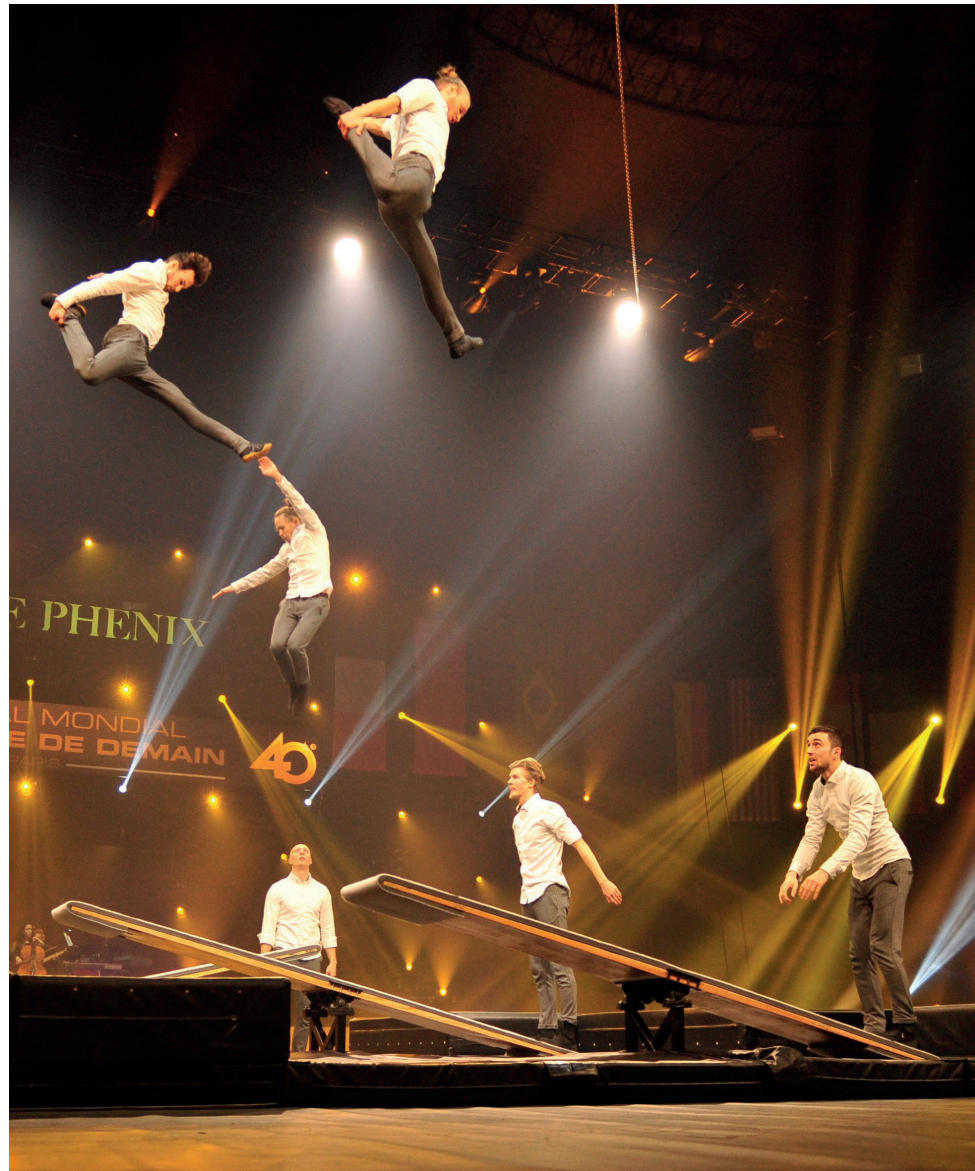

Menno van Dyke over Circusstad Festival 2022

De Scandinavian Boards komen exclusief voor het Circusstad Gala naar Rotterdam. Eerder oogstten ze staande ovaties tijdens hun act op het Festival Mondial du Cirque de Demain, waar ze de Grand Prix, de super hoofdprijs, kregen. Rechts onze landgenoot Jarno Polhuijs, ex-student van Codarts. Ook hij werkt mee aan deze top-act. Foto: Arthur Hofmeester

NIK WALDRAM

Na drie jaar mag het er eindelijk weer van komen: een volwaardig Circusstad Festival op en rond het Rotterdamse Schouwburgplein. De herstart van dit circusfestival gaat samen met een wissel in het artistieke leiderschap. Na Maaike van Langen staat nu Menno van Dyke aan het roer in Rotterdam. Vooruitblikkend op de komende editie, zet hij zijn liefde voor en visie op het hedendaagse circus uiteen.

We spreken af in het café van Theater Rotterdam, beter bekend als de Schouwburg. Nog een kleine maand, dan is deze omgeving voor vijf dagen het

thuis van Menno van Dyke. In alle zalen van de Schouwburg zullen voorstellingen plaatsvinden. Op het plein naast het theater verrijzen enkele tenten, openluchtpodium, circusspeelplaats plus een restaurant met terras en live-muziek: een compleet festival dus. Aan de overkant van het Schouwburgplein ligt zalencentrum De Doelen. Voor het eerst zijn ook daar dagelijks voorstellingen gepland.

Dat is over een paar weken, een jaar nadat Menno werd aangeworven als de nieuwe artistiek leider van Rotterdam Circusstad. Voor een buitenstaander was zijn aanstelling misschien verrassend: hij is vooral bekend als jongleur in uiteenlopende producties over de hele wereld, niet als circusproducent of -manager.

Was het een spannende stap om te solliciteren naar de functie van artistiek leider?

"De procedure van het sollicitatieproces was natuurlijk heel spannend maar verder heb ik altijd vertrouwen gehad in deze keuze. Ik was al langer aan het nadenken over een nieuwe stap, een carrière naast het artiest-zijn. Daarbij hoopte ik dat die vervolgstap in het circus zou zijn. Toen ik hoorde over deze vacature wist ik gelijk dat het een juiste keuze voor mij zou zijn."

Circusstad is uitgegroeid tot een succesvolle organisatie met een festival dat elk jaar groeit. Ervaar je hierdoor extra druk als nieuwe artistiek leider?

"Nee, ik moet eerlijk zeggen dat ik nooit zo heb stilgestaan bij druk. Ik heb de sterke basis van het festival

vooral als fijn ervaren, je bouwt verder op iets dat al stevig in zijn schoenen staat. Ik heb veel vertrouwen gekregen vanuit het bestuur om het festival in te richten naar mijn visie en mijn ideeën over circus. Daar is in het programma denk ik veel van terug te zien."

Wat is jouw visie op circus dan, was die anders dan die van Circusstad?

"Ik zie de ontwikkeling van het circus heel breed. Wat mij altijd aantrok bij Circusstad is dat zij dat ook zo zagen en presenteerden. Circus heeft als opdracht het publiek altijd te verrassen. Wat we nu zien in de ontwikkeling van het circus hoort daar gewoon bij. Mensen maken circus op steeds meer manieren en daardoor is het veld zo ontzettend divers en interessant. Daarbij sluit ik geen enkele soort circus uit. Ik pretendeer vooral niet dat het 'nieuwe' circus, het circus dat wij maken, een soort vervanger is van het 'oude' circus."

Wat voor soort circus zien we dan precies op Circusstad?

"Dat is al heel divers, maar wel voornamelijk hedendaags

circustheater: circus met veel invloeden van theater en dans. Dat kun je breed trekken: wat hoort er niet bij hedendaags circustheater?"

Schuilt daarin niet ook het gevaar? Circusstad is ooit opgericht als festival om nieuw circus een plek te geven, opboksend tegen de stereotypen van klassiek circus.

"Natuurlijk is Circusstad in de eerste plaats een festival voor circustheater, maar ik vind dat je je moet definiëren met wat je bent, niet met wat je niet bent. Voor ons is diversiteit een kracht. Er is geen vast kader in circustheater, enkel een constante zoektocht naar nieuwe mogelijkheden."

Je probeert hedendaags klassiek circus wel een plek te geven in het festival. Bijvoorbeeld met Captain Frodo's Family Freakshow of Selyna Bogino in het gala.

"Er zijn heel veel voorstellingen in het circustheater-genre die bijna teruggaan naar de oorsprong van het circus: Captain Frodo en zijn vrolijke freakshow is daarvan een perfect voorbeeld. Het wordt een voorstelling met een vette knipoog naar de historie van het circus, die Frodo speciaal voor Circusstad samen met twee jonge meiden uit het Nederlandse circusveld maakt. Heel toegankelijk, maar het is ook echt circustheater. Het principe van een familievriendelijke freakshow is al een nieuw concept an sich. Bovendien kun je de voorstelling ook op een ander niveau bekijken: het gaat heel erg over mensen die 'anders' zijn. De voorstelling laat zien dat dit juist een kracht kan zijn. Dat gegeven zit natuurlijk heel diep in het circus."

"Ik heb Selyna Bogino's antipode-act voor het gala geboekt omdat ik vind dat je als je de diversiteit van het hele hedendaagse circus wil presenteren, daar eigenlijk ook iemand uit een klassieke circusfamilie bij hoort. Die breedte van het circusveld zoeken we op meer gebieden op, zo wilde ik ook graag verschillende generaties in één voorstelling hebben. Dat heb ik als artiest altijd als iets waardevols ervaren."

In alle eerlijkheid: is het gala je persoonlijke hoogtepunt van het festival?

"Nee dat kan ik onmogelijk stellen. Natuurlijk is het gala een persoonlijke toevoeging aan het festival en ook een moment waar alles even samen komt. Maar voor mij is het hele festival één geheel, een grote puzzel die gevormd wordt door alle stukjes."

Hoe heb je die puzzel gelegd, waar begon je?

"Tijdens de sollicitatieprocedure heb ik een filmpje gemaakt met fragmenten van allerlei voorstellingen die ik voor me zou zien op het festival, als een moodboard. Daarin kwam Captain Frodo al voor, net als het Gala en jongleur Stefan Sing. Nadat ik werd aangesteld als artistiek leider heb ik vrij snel het idee voor de Freakshow in gang kunnen zetten, Stefan Sing met zijn gezelschap geboekt en het Gala vastgelegd. Daarnaast hadden we nog twee route-voorstellingen staan van vorige edities die geprolongeed werden. Voor de rest van het programma ben ik gaan kijken naar de beschikbare locaties. Naarmate je meer boekt krijg je steeds scherper wat je al hebt, wat nog ontbreekt en waar je naar opzoek gaat. Ik kijk dan naar diversiteit in disciplines maar vooral naar sfeer en het beoogde publiek. Vervolgens is de grootste uitdaging om mijn wensen, ieders agenda's en technische mogelijkheden naast elkaar te leggen."

"Een bijzonder verhaal in dit proces is 'À 2 Mètres' van Jesse Huygh en Rocio Garotte. Jesse is echt een topacrobaat in de Chinese mast, met een chronische longziekte. Na het oplopen van corona is hij afhankelijk geworden van een

"Natuurlijk is het gala een persoonlijke toevoeging aan het festival en ook een moment waar alles even samenkomt.", aldus Menno van Dyke. Foto: Circusstad Festival

zuurstofapparaat. Zijn partner Rocio heeft toen voorgesteld om het zuurstofapparaat mee de mast in te tillen. Hun voorstelling was zo aangrijpend, virtuoos en goed gespeeld: Ik heb ze direct na afloop van hun voorstelling aangesproken en gevraagd of ze naar Circusstad wilden komen."

Klopt het dat het maken van circusprogramma's er al vroeg in zat bij jou?

"Haha, jazeker. Vroeger op school, als de juf niet keek, zat ik zelf voorstellingen te verzinnen in mijn schrift met artiesten die ik kende uit circusprogramma's en *De Piste*. Eigenlijk is wat ik nu doe niet heel anders, alleen op grotere schaal en echt!"

Captain Frodo komt met een spraakmakende familievoorstelling naar het Circusstad Festival. Samen met Lisa Chudalla (zwaardslikken) en Melinda Meijs (haarhangen) creëert hij een vrolijke freakshow. Foto: Circusstad Festival

